

Tilmæli 6/2018

Fyrri skjalsnúmer	A 1755/tillväxt
Afgreiðsla	Norræna hagvaxtar- og þróunarnefndin
Fylgiskjal	Nefndartillaga um samgöngumál á Norðurlöndum

Stefna í samgöngumálum á Norðurlöndum

Með vísan í 45. og 56. gr. Helsingforssamningsins samþykkti Norðurlandaráð þann 10. apríl 2018 eftirfarandi tilmæli að tillögu norrænu hagvaxtar- og þróunarnefndarinnar Norræna hagvaxtar- og þróunarnefndin.

Norðurlandaráð beinir þeim tilmælum til ríkisstjórna Norðurlandanna

að ræða án skilyrða ólíkar fjármögnunarleiðir til þess að ná fram þjóðhagslega hagkvæmum fjárfestingum yfir landamæri ríkjanna;

að setja á stofn norrænan sjóð (hugsanlega undir stjórn Norræna fjárfestingabankans) í því skyni að fjármagna úttektir, greiningar og skipulagsvinnu sem varða innviði samgangna yfir landamæri norrænna ríkja eða milli Norðurlanda og grannsvæðanna;

að endurreisa ráðherranefnd samgöngumála, með megináherslu á aðgerðir sem stuðla að hagvexti og grænum umskiptum, þ.e.a.s. hvernig megi stuðla að flutningi fólks og varnings innan Norðurlanda, hvernig megi bæta umskiptin frá vegum til lesta og skipa, sem og stafrænni væðingu og tengingu ferðamáta og tæknilausna í og á milli landanna. Ráðherranefndin gæti verið til bráðabirgða í afmarkaðan tíma en að þeim tíma liðnum mætti leggja mat á formlegt samstarf áður en ákvörðun um hugsanlegt framhald væri tekin.

að lagningu tvöfalds lestarspors á leiðinni Osló–Gautaborg verði bætt inn í samgönguáætlanir landanna (Noregur og Svíþjóð);

að greina og gera áætlanir í sameiningu um stækkun hafna og lestarkerfa fyrir fyrst og fremst vöruflutninga í norðri (Noregur, Svíþjóð og Finnland);

að fela yfirvöldum samgöngumála það verkefni að sameinast um aðferðir við meðferð gagna og greiningu til að tryggja að stjórnvöld í löndunum hafi (sama/sambærilegan) skipulagsgrundvöll í pólitískri forgangsroðun ríkisstjórnanna;

að byggja fjárfestingar sínar á þjóðhagslegri hagkvæmni án tillits til þess hvort fjárfestingarnar nái yfir landamæri ríkja eður ei;

að fela yfirvöldum samgöngumála það verkefni að skoða sérstaklega möguleika varðandi innviði samgangna yfir landamæri og að taka þessa

möguleika með í samgönguáætlunum landanna þar sem slíkt er talið þjóðhagslega hagkvæmt (byggt á samræmdri sýn á hvernig þjóðhagsleg hagkvæmni er reiknuð). Jafnframt ættu stjórnvöld ávallt að gera kröfu um að allar samgönguáætlanir landanna skuli innihalda kafla þar sem á uppbyggilegan hátt er fjallað um innviði samgangna yfir landamæri.

að samræma eins skjótt og kostur er samgönguáætlanir landanna eða sambærileg skipulagstæki þannig að hugsanleg sameiginleg áætlanagerð og samráð milli landanna gangi greiðar fyrir sig;

að samhæfa sjónarmið sín með tilliti til endurskoðunar á TEN-T korti ESB yfir forgangsléiðir og hlið, einkum hvað varðar norðursvæðin;

að útbúa „hvítbók“ eða stefnu um áform í samgöngumálum á Norðurlöndum, með Norðurlöndin og sameiginlega hagsmuni Norðurlanda í huga. Sjónarhornið þarf ekki að varða samgöngur yfir landamæri sérstaklega heldur hið samnorræna.

að láta fram fara sameiginlega útreikninga á hagkvæmni þess að efla fjárfestingar í innviðum milli höfuðborga Norðurlandanna, fyrst og fremst með tilliti til lestarsamgangna;

að skoða saman samfélagslega hagkvæmni þess að efla samgöngur til austurs og vesturs í jafnt flugi sem á vegum og með lestum;

að koma á í sameiningu umgjörð eða hvetjandi efnahagslegum ramma/styrkjum sem gera ferjusiglingar á samkeppnismarkaði mögulegar milli Norðurlandanna á svæðum þar sem auka má vöruflutninga og þar sem flutningar á vegum/með lestum eru ekki valkostur;

að láta fram fara sameiginlega úttekt á hvernig megi leysa flöskuhálsa um leið og atvinnulíf og vinnumarkaður í dreifbýli þróast með því að bæta við samhliða eða öðrum samgönguleiðum.

Kaupmannahöfn, 16. apríl 2018

Michael Tetzschner

Forseti Norðurlandaráðs

Britt Bohlin

Framkvæmdastjóri Norðurlandaráðs